

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő h

Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó lap tulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Valéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Kulturegyesületeink.

Nemsokára elérkezik az ideje, hogy kulturegyesületeink számot adjanak egy évi működésükről és megismerkedjünk a jövőre vonatkozó programjaikkal.

A kultúra az ember társaséleti egyesüléséből folyik és sokféle módon művelhető, nemcsak az iskolákban, a hol a jövő generációt ismertetik meg a múltak szellemi vívmányaival és a jövő fejlődés irányával. A kulturát szolgálják a gyár-ipar telepei és a forgalom lebonyolítói, de elsősorban a mai kulturát, a legaktuálisabbat mozdítják elő és fejlesztik azok az egyesületek, a melyekben a ma emberei tömörülnek és a társas érintkezésben egymásra hatnak száztféle módon, egymást kölcsönösen segítik a haladásra, szellemi művelődésre.

Ilyenek a kaszinók, társaskörök, olvasókörök, gazdakörök, iparoskörök stb., a melyekbe a mai társadalom értelmileg fejlett alkotó elemei szoktak összejönni naponként szórakozni, olvasni, társalogni, művelődni.

Ki nem tudná, hogy milyen fontos ezeknek a működése? A legtöbb helyen

ezek adnak irányt a társas életnek, ezeknek a berendezkedése legjobb fokmérője szociális életünk nivójának.

Rimaszombatban 4 ilyen kulturegyesület működik, a melyeknek helységeiben a tagok kisebb-nagyobb számban napról-napra összejönnek beszélgetni, olvasni, szórakozni. Ez a négy: a „Vármegyei Kaszinó“, az „Otthon Társaskör“, a „Polgári Olvasókör“ és a „Katholikus Olvasókör“.

A vármegye más városaiban és községeiben is többnyire van valami ilyen célú egyesület vagy kör.

Hogy az ilyen körök vagy kaszinók működése mennyire fontos, azt legjobban megítélhetjük a naponként divó összejövétel szokásából. Az együtté huzó elemek napról-napra találkoznak egymással a legkülönbözőbb foglalkozási szakok köréből, egyik a másiknak elmondhatja élményeit, tapasztalatait, nézeteit: megismerkedhetünk a mások szellemi világával, a gyakori érintkezés által összemegedhetnek azok is, a kik távolabbról nem nagyon vonzódnak egymáshoz. Megismerik egymás gyöngéit és több kimélettel ítélnek egymásról, mint addig, míg

távolabbról és ritkán idegenekként találkoztak.

Nagyon sok jó oldala van a kaszinói vagy társasköri együttlétnek, ha azt nemesebb, emberi szempontokból fogjuk fel és nem akarjuk azt pusztán kártyakompania vagy együttívás szempontjából felfogni. A társaskörök ugyan tagjaiknak ezeket az igényeiket is kielégítik, a menyiben lehetővé teszik, hogy a tagok játékkal szórakozzanak, vagy beszélgetés közben egy két barátságos pohárkocintást is eszközöljenek. A társaskörök szellemi vezetőit és irányítóit illeti az a feladat, hogy ezen a téren megóvják a szokásokat az elfajulástól. Mert az olyan társaskör, a hol a nyereszkesedésre berendezett kártyasztalok az összejövétel fő indítói, vagy a hol éjtéligen-éjtélutánig poharazással töltik az időt: nem sokkal nemesebb ezélokot szolgál a kávéházak rejtek-szobáinál, vagy a korezmák ivószobáinál s az ilyenek valóban nem érdemlik meg a társaskör elnevezést, legtöbbször asztalköröknek volnának nevezhetők.

A társaskörökben elsősorban a nemesebb értelemben vett szellemi életnek kell uralkodnia, annak kell feltűnnie a beszél-

TÁRCZA.

Fehérkereszt-bál.

Írta: KOMÁROMY ISTVÁN egyes. titkár.

Mikor a patyolat-fehér lapot magam elé vettem, hogy a Gömör és Kishontvármegyei fehérkereszt egyesület 1912 ik év január hó 14-én megtartott fényes báljának lefolyását megörökítek, kezemben megrezdült a toll és lelkem örömhurjai pendültek meg.

Megrezdült a toll, mert úgy éreztem, hogy érzelmeim és a bál lefolyásának ecsetelésére gyenge vagyok megfelelő szavakat és kifejezéseket találni.

De bátorságot öntött belém az a tudat, hogy bár e sorok nem méltó viszhangjai lesznek is az emlékezetes est lefolyásának, mégis jó szolgálatot vélek tenni annak az egyesületnek, mely napról-napra mindinkább szétterjesztve karjait, a szeretet intensiv melegével öleli keblére — felekezeti és rangkülönbség nélkül — a gyámoltásra szorult kisdedeket, és csoportosítja azon női szíveket, kik a jótékony virágának ápolásában keresik a tündöklő női erényeket és a gyermekvédelem gyakorlásában találják meg honleányi kötelességüknek önzetlen teljesítését.

Lelkem örömhurjai pendültek meg, és a megnyugvás zöngéin keletkezett hanghullámok duzzasztják keblemet, mert az egyesület működése és a bál lefolyásából leszűrt erkölcsi és anyagi eredmény fényes bizonyítéka annak, hogy Istennek és embereknek egyaránt kedves munkát végeztünk az alatt a lefolyt 15 év alatt, mely időpont bekövetkeztével már kiléptünk a gyermekkorból és egyesületünk az erősen serdülő kor dús mezején, gazdag kérékbe kötögeti az arany kalászokat, melyeknek a szeretet termékenyítő harmatával megöntözött minden egyes magvából egy-egy gyermekélet fog kikelni és az enyészet rombolása, a halál aratása fog elmaradni. Mert ha jól emlékszem, ép most 15 éve, hogy az első magocska a rimatamástalvai ideiglenes kis hajlékban elvetettük. Nem sok reményt fűztünk a téli vetéshez, mert vastag, fagyos fehér hólepel borította azt a talajt, melyet a sors részünkre kijelölt s a vetés után már az első napokban áldozatot kívánt tőlünk a végzet, mert egy csecsemő kisdedünket fagyos lehelletével érintette a halál.

De erőt és buzdítást láttunk hitünkben és ragyogó jelvényünkben: a fehér keresztben; melegséget pedig szíveinkben, melyet a tél hidege sem volt képes lehűteni.

Együletünk alapítói és buzgó keresztvivői megolvastották a leghidegebb és legkeményebb emberi kőszíveket is s a kis hajlékot mihamarabb az emberi szeretet melege töltötte be.

Áldott jólelkű elnöknők: néhai *Bornemisza* Lászlóné, elnökünk: *Báró Hámos* László, — *Kern* Adolfné és *Nagy* Ferenczné alelnöknők, a lelkes választmány, ennek soraiból különösen dr.

Lichtschein Adolfné és dr. *Löcherer* Tamás voltak az első magvetők, kik mellé sorakoztak jótékony hölgyeink buzgalmukkal és első nagy adományával gróf *Andrássy* Dénes, a legjótékonyabb főúr.

A termékeny földbe elvetett kis magocska hamar ment csirába és a gondos ápoló kezek alatt gyorsan növekedett, s ma már oly erős törzsszé fejlődött, hogy a legerősebb viharral is képes megküzdeni.

A fácskának ágairól ma már 50—60 gyermek szedegeti az élet mannáját és áldja azokat, akik a jótékony jégében szüntelenül kertészkednek.

Elmondhatom ezek után, hogy az egyesületnek 15 évi munkálkodása után a folyó hó 14-én megtartott fényes bál volt a bokréta ünnepélye. Ebben az időpontban az már tető alá került s fundamentumát többé meg nem ingathatja semmi, még a földrengés sem, mert az nem mulandó anyagra, de az emberi szívekre van építve.

A bokréta ugyan egy kis időre gazdátlanul hervadt, mert az, ki abba az első virágszálat kötötte és magasan hordozta, itt hagyott bennünket. Isten különös kegyelméből elköltözött közülünk. De felettünk örökös szelleme kijelölte, hogy kinek adjuk kezébe ismét a hervadó csokrot, hogy az örökké illatozzon és azt új virágokkal frissítse fel.

Ez az áldott jólelkű urnó: *Lukács* Gézáné alispánné, jelenlegi elnöknök, ki mellé az eltá-

getők, társalgók műveltebb, finomabb modorán, a kik arra szoktatják egymást, hogy az utszéli trágárságokat a beszéd során elkerüljék.

A szellemi műveltség fontos előmozdító a lapok és folyóiratok, a melyek olvasása a művelt embernek szellemi szükségletéhez tartozik. Ezeknek megválogatása nagy gondot igényel, mert az a fő dolog, hogy a nemesebb irányuak tulnyomó többségben legyenek és a határozottan rossz irányuaknak ne adjunk helyet a szellemi élet megmételtyezésére.

E mellett azonban a társasköröknek más, életbevágóbb céljaik is vannak. Ilyenek a tagoknak magasabb szellemi élvezetek nyújtása művészi darabok bemutatásával és a szellemi műveltség terjesztése tudományos és irodalmi előadások rendezésével. Különösen fontosak ezek az utóbbiak az olyan társasköröknel, a melyek tagjaikat a kevésbbé iskolázott osztályok sorából egészítik ki. Ezeknek életbevágó és elengedhetetlen kötelességük, hogy a téli időszak folyamán több ismeretterjesztő előadást rendezzenek. Lehetnek ezek az előadások vegyesen elméletiek és gyakorlatiak az irodalom, természeti tudományok, a mezőgazdaság, a kereskedelem és a jogi ismeretek köréből, mindenképen hasznosak, mert az élet szempontjából a magasabb iskolázás hiányait pótolják, sőt gyakorlati érvényüknel fogva az illető közönségnek többet érhetnek az egyetemi tanításnál, a mely tulságosan doktrinér és elméleti irányu szokott lenni, a mint főképen az is a célja a magasabb szellemi régiókban.

Ilyenformán az iparos megismerkedik a technika haladásával, vagy a mezőgazdaság újabb ismereteivel, az iparos és a mezei gazda okulást nyerhet az értékesítés gyakorlati oldalairól és igen nagy hasznára lehet ez a tudás, mert ennek alapján maga teheti zsebre azt a nagy hasznót, a miből tudatlan gazdák és iparosok közt a közvetítők gazdagodnak meg.

Szükséges azonban az is, hogy az egyes osztályok emberei egymást megértsék és le ne nézzék, mert az egész szo-

ciális élet tényezői egymásra szorulnak és egymást kiegészítik, egymás nélkül egészséges életet nem élhetnek. Különösen szükséges, hogy az egyértelmiségű és egyműveltségű emberek érezzék az összetartozást és ne akarjanak magasabbra kapaszkodni, mint az őket műveltségi fokuknál fogva megilleti. Az összeférhetetlen elemek fölött, a kik képzelt vagyoni vagy egyéb felsőbbségüknel és rossz természetüknel fogva nem tudnak másokkal kijönni, térjenek napirendre és kevesebb érintkezéssel mutassák ki rosszaságukat. Ha azokban van jó érzés, majd észre térnek maguktól is.

Az új esztendő első hónapjában szoktak a társas körök szemlélet tartani mult évi működésük fölött és ekkor szokták programjaikat a jövőre megállapítani. Igen alkalmas és helyén való dolog volna, ha a társaskörök vezetői és irányítói a mondottakat megfontolnák és programjaikat olyan módon állítanák össze, hogy a szociális egyesülések ne csak a szórakozást és mulatságot szolgálják, hanem figyelembe vegyék azokat a nagyfontosságú feladatokat is, a melyeket minden egyes társaskörtől méltán elvárhat a huszadik század nagyra fejlett és folyton fejlődő kulturája, a melynek művelésére nekünk magyaroknak kétszeresen is égetőbb szükségünk van, mint a fejlettebb kultúrájú, egységes nemzeteknek.

Adjuk meg tehát a kulturának, a művelődésnek az őt megillető helyet társas egyesületeinkben. De a mit adunk, jól válogassuk össze, ne hagyjuk ötletszerűen csak az önmagukat ajánlókra, hanem keressük föl a szerényebb embereket is, a kiknek tudása és előadása talán érdekesebb és élvezetesebb lesz. Önzetlen munkájukért megérdemlik, hogy őket tisztelettel fölkerjünk.

Igy jó rendezés mellett sikerülnek a kulturális feladatok. —x—

Az eszme megvalósítása felé.

A közjó előmozdításán és ezzel összhangban a saját boldogulásán céltudatosan munkálkodó megyei tanítószolgálatunk „Internátusi bizottsága” és

az anyagiak fölé és szemrehányás nélkül tiporja le az idealizmust, az utálatos realizmust, mely manapság bilincsekbe verve tartja már az emberiség legnagyobb részét. Az emberi szív melegével kell a szegény embert a Krözus karjaitól megmenteni, az emberi jogok birtokában megvédeni és fokozatosan oda segíteni, hol a felebaráti szeretet csak annyi határt von az emberek között, a mennyit a vallás megenged.

S ha így töltjük be földi küldetésünket, akkor vagyunk igazán emberek és a mindnyájunk egy Istenének kedves szolgálói.

Ezek az érzelmek vezetnek és irányítják a mi fehérkereszt egyesületünket, melynek a könyörület mellett fő törekvése a magyarság soraiban az esetleg támadt hézagokat is pótolni.

Ezek az érzelmek vezették tehát egyesületünket akkor is, midőn a bál rendezését vette tervbe, hogy a nemes célra vagyonát gyarapítsa.

Nem lehet tehát neheztelés, sem pedig irigység bárki részéről sem, mert a fényes multság a jótékony és hazafiasság jegyében született meg és folyt le; s bizonyos megnyugvással és megelégedettséggel térhetek át annak lefolyására és írom le azoknak, kik azon részt nem vehettek.

A bál kezdete este 9 órára volt kitűzve a vármegyei székház diszes nagytermébe. Az időpontot szigorú pontossággal tartotta be az elnökség megjelenésével, hogy az érkező vendégeket már a Rákóczi hangjai között fogadhassa.

egyesületi választmánya f. hó 17-én a bánrévei állami iskolában látogatott gyűlést tartott, mely alkalommal az „Internátus igazgatósága” megalakulván, *Törköly József* elnök beszámolt a létesítendő internátus alapjának örvendetes gyarapodásáról.

Örömmel tapasztalhatja a tanítószolgálat ügyének minden fórumon való készséges felkarolását s felsorolja a legutóbbi idők munkássága után remélhető jövedelmeket.

Első sorban a vallás- és közoktatásügyi miniszterium azon leirata keltett őszinte örömet, melyben évi 2000 korona állandó segélyt engedélyez és az intézeti gondnok teljes fizetését vállalja el a tárcza terhére.

S mint a magas kormány teljes jóindulatának bizonyítékát hálás érzélemmel fogadja az igazgatóság az elnök azon bejelentését, hogy a földművelésügyi miniszter ur öngyméltósága épület- és évi tüzelőfát, esetleg e helyett hasonló értékű pénzbeli segélyt helyezett kilátásba.

Hálás köszönettel fogadták a vármegye törv. hat. bizottsága által megszavazott 4 évi 500 korona segélyt. Különösen örvendetes a határozat azon része, mely a községek jóindulatu felkarolásába ajánlja a tanítószolgálat ezen közintézményét, melynek alapján remény van arra, hogy a községek állandó évi segélyeket állítanak be e célra költségvetésükbe.

Nagy lelkesedést keltett Rimaszombat r. t. város képviselőtestületének azon nemeslelkű határozata, melyben ingyen telket s egyéb hozzájárulásokat szavazott meg az internátus céljaira circa 10.000 korona értékben.

Önzetlen s őszinte együttérzésének, szeretetének újabb áldozatát hozta *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő, ki az „Iskoláink” című hivatalos közlöny szerkesztéséért járó félévi 50 korona tiszteletdíját e nemes célra adományozta. Az ő lelkes agitációja máskülönben sem méltányolható eléggé.

A kultuszminiszterium adományának megköszönése s további jóindulatának kérése céljából egy küldöttség alakítottatik, melynek vezetésére megyénk főispánja, részvételre megyénk orsz. képviselői és *Pogány István* kir. tanfelügyelő kéretnek fel s hivatalból kiküldetnek *Törköly József* egyesületi elnök, *Csikó Béla* al-elnök, ref. egyesületi elnök, *Parák Lázár* r. k. egyesületi elnök, *Bellányi János* ág. ev. egyes. elnök és *Bihary István* az „Iskoláink” szerkesztője ugyis mint az ált. tanítóegyesület tagjai. E küldöttség annak idején tiszteleg a közokt. miniszter ur öngyméltóságánál.

Hálás köszönetét fejezi ki az internátus igazgatósága mindezen adományok kioszkolásáért *Pogány István* kir. tanfelügyelőnek, ki illetékes fórumok érdeklődését felkeltette, állandóan ébren tartotta s kinek jóindulatu támogatásához

vozott *Nagy Ferenczné* helyébe dr. *Baksay Dezsőné* került a másik alelnöknői székbe.

A régi veszteség tehát pótolva lett. A kegyeletnek és emlékeknek vélek tehát akkor őszinte áldozatot bemutatni, midőn most azokról is megemlékezem, kiknek munkásságán, lelkesítő és nemesítő tevékenységén az egyesület felépült és a végbefejezéshez közeledő nagy munka örömmélnépet megérhettük.

Biztos hajlékot, menedékhelyet ohaajt már az egyesület kis gyermekei részére és anyagi erejének növelése céljából rendezte a fényes bált s belé igyekezett vonni abba mindazokat, kikről tudta, hogy szives készséggel áldozzák filéereiket a jótékonyaság oltárára.

A remény és munka meghozta a maga gyümölcsét, mert mindenki sietett megérteni az egyesület törekvését és a nagy közönség a lefolyt bál keretében megtalálta utját és módját annak, miként kell az örömet, a boldogságot azokra is kiterjeszteni, kik a sors és testi fogyatkozás folytán annak közvetlen osztályosai nem lehettek.

Az emberi életnek és léleknek ezerféle titkát kell felkutatni s a szív lakatját feltörni, hogy megindítsuk az adakozásra. Az utat és módot kell megkeresnünk, melyen az önző ember megnyitja erszényét és nem sajnálja filléreit. Az életviszonyokkal és körülményekkel kell számolni, hogy az anyagi áldozatokat igénybe vehessük, melyre legalkalmasabbak a multságok, a hol észrevétlenül emelkedik az érzelem

Elsőnek *Lukács Gézá* elnöknek érkezett *Báró Hámos László* nyugalmazott főispán karján, nyomában pedig *Báró Hámos Lászlóné* vezette *Lukács Géza* alispán, *Bornemisza Elemér* bál elnök vezette dr. *Baksay Dezsőné* alelnöknőt, özv. *Ragályi Gézá* német vezette *Szakall Vincze*, *Sziklay Edén* vezette *Marton István*, *Lengyel Iván* vezette dr. *Kovács Kálmán*, *Sziklay Ilonkát* vezette *Szakall Kálmán*, *Lukács Margitkát* vezette *Báró Hámos Antal*, *Illés Ilonkát* vezette *Lukács Béla*, majd következtek a választmány megjelent tagjai, a bál elnöksége és rendezői. Kis megszakítással azután egyfolytában érkeztek a vendégek, kiket már a kedves és figyelmes elnök és elnök fogadtak és kísérték fel a védnöknök és védnökök részére finom izléssel elrendezett helyre. Oly szép és rendezett volt a felvonulás és megjelenés, hogy egy jó fél óra alatt már telve volt a fényárban uszó gyönyörű nagy terem s a pazar kosztümökön és ékszereken játszottak a villam-fény tiszta sugarai. Minden érkező hölgynek valóságos báj és megelégedés sugárzott arcáról s toalettjeik kivétel nélkül a magyar női ruha készítésnek egy-egy remekei voltak. Különösen domináltak és feltűntek a nálunk ez alkalommal először viselt fejdíszek, melyek úgy az alakokkal, mint a toalettekkel teljesen harmonizáltak. A férfi gárda a frakk alatt, kevés kivétellel, a színes gombokkal ellátott divatos fehér mellényt viselte, mely szintén újdonság számba ment nálunk. Gyönyörű csokrokban

ezután is nagy reményeket fűz s ezen pártfogásának melegségét továbbra is kéri.

Éppoly meleg köszönettel s elismeréssel adózik *Bihary* István kir. s. tanfelügyelőnek, kinek példátlan s valóban megható lelkes agitációja vitte az egyesületet rohamos léptekkel az eszme megvalósítása felé, úgy hogy ily nemes vezérek mellett már a közelben látjuk az örvendéses jövőt, melyben a kezdeményezők boldog álma testet ölt.

A jövő buzgó munkálása céljából agitációs bizottságot szerveztek, melynek tagjai lettek: *Törköly* József elnök, *Bihary* István kir. s. tanfelügyelő, mint az „Iskoláink” szerkesztője, *Fekete* Mihály egyes. ellenőr, *Schloss* Lajos és *Szlatinszky* Endre.

Kérelmet intéznek továbbá a művelt nagyközönséghez a nemes törekvés erkölcsi és anyagi pártolása iránt s e pártolás ébrentartása és a kérelem sikere érdekében a tanítószolgálat utánjárására, buzgólkodására számítanak.

Előterjesztette még az elnök a másutt már működő internátusoknál szerzett tapasztalatait, melyek ezen intézmény iránt a legszebb reményeket ébresztik.

Beszámolt a pénztáros az „Internátus”-ra befolyt összegekről, melyek szerint a vagyon jelenleg 27.342 korona 56 fillér, mely összesen felül két év alatt még 8626 korona kötelezett járulék fizettetik be.

Folytatólagosan tartotta az általános tanítóegyesület választmányi gyűlését, melyen tudomásul vették az „Internátus igazgatósága” határozatait.

Az elnöknek az internátus érdekében kifejtett fáradhatatlan munkásságáért a választmány nevében *Becske* Bálint mondott meleg szavakban őszinte köszönetet.

Az óvónői szakosztály ügyében az ügyrend elkészítésével a szakosztály elnöknőjét bízzák meg, mely munkálat tárgyalását a legközelebbi választmányi gyűlés tárgysorozatába vették.

Több kisebb ügy elintézése után pénztáros beszámol az egyesület pénztárának kedvező állapotáról, mely szerint a hátrálékos tagdíjak $\frac{2}{3}$ része befolyt s a pénztári készlet is az év végén meghaladta az 500 koronát.

A VII. egyetemes tanítógyűlés előkészítése tárgyában az országos tanítói szövetség leiratára, mint a népoktatásügy s a tanítószolgálat legégetőbb kérdéseit; tárgyalásra ajánlja: 1. a nyugdíjügy reformja, 2. a tanítói szanatóriumok ügye, 3. a népoktatásügy újjászervezése, 4. az iskola a községi közigazgatásban, 5. a néptanítók szociális munkássága, 6. a megyei kulturházak, 7. az erkölcsi nevelés reformja című tételreket.

sem volt hiány, melyek illatárral töltötték be a nagytermet. A belépésnél a hölgyek, email fehérkereszt kék selyem alapon, díszes tánczrendet kaptak. A rendezőség pedig hasonló email fehérkereszt tüvel lett feldekorálva.

Tíz órakor már együtt volt a közönség, a mikor a főispáni lakosztályba nyíló ajtó feltárlt s abban megjelent gróf *Serényi* Béla karján *Marton* Jánosnéval és *Hazai* Samu miniszterek daliás alakja. Kiséretükben voltak *Bornemisza* László főispán, báró *Hámos* László, *Kóós* Jenő miniszteri oszt. tanácsos, *Marton* János a rimamurányi társulat főügyésze s több notabilitás.

A belépő miniszter fővédnököt az eléjük siető elnökség üdvözölte s a már összegyűlt előkelő közönség vette őket körül. A minisztereken meglátszott, hogy nagyon megörültek a régi ismerősöknek s mindjárt igen otthonosan találták magukat.

Rövid üdvözlések után *Oláh* Gyula híres bandája rárántotta a ropogós gömöri csárdást és *Bornemisza* Elemér *Lukács* Margitkával megnyitotta a bált.

Ritkaság az a figyelmesség, mellyel tánczos gárdánk sietett a hölgyeket felkérni s elmondhatjuk és igazat fognak nekem adni a bájos hölgyek, midőn azt a tényt örökitem meg, hogy az egész bál lefolyása alatt fokozott jó kedvvel szünet nélkül vették ki részüket az összes tánczokból.

Csárdás után következett a boston, e remek körtáncz, melyet fiatalságunk a legnagyobb köny-

A közkedvelt, nagy tevékenységű elnök, *Törköly* József éltetésével távoztak el a nagy számban összegyűlt gyűlés tagjai.

Szabados, 1912. január 18-án.

Mihály János.

Még egyszer az elfelejtett költőről.

(Levél a Szerkesztőhöz.)

Tisztelt Barátom! Lapod ez évi 2-ik számában rövid újdonság jelent meg, mely miután konstatálja, hogy egyik fővárosi napilapban tárczacikket irtam az elfelejtett költőről, azt állítja rólam, hogy én felhívtam a budapesti irodalmi társaságokat arra, hogy egy Budapesten létesítendő Tompa-szobor tárgyában indítsanak mozgalmat s ezzel elébe vágtam a gömöri ref. egyházmegye által megindítandó mozgalomnak. Úgy látszik az újdonság írója nem olvasta el cikkemet, — jöhet az egész terjedelmében a „G. U.”, tehát egy helybeli lap is leköszölte, — mert, ha elolvasta volna, semmi esetre sem írhatta volna azt felőlem, hogy én valamely fővárosi irodalmi társaságot a Tompa-szobor érdekében felhívtam valamelyes actióra.

A dolog historikuma a következő:

A gömöri ref. egyházmegye őszi közgyűlésén indítvány tételre arra, hogy a vármegye nagy szülőltjének emlékére Hanván mauzoleum létesíttessék. Az indítvány tárgyalása folyamán a gyűlés elfogadta *Bornemisza* László főisp., e. m. gondnok azon indítványát, hogy egy oly nagyobb szabású mozgalom indíttassék meg, mely a magyar lírai költészet egyik legnagyobb büszkeségének emléksobrát legméltóbb helyén, az ország fővárosában állítsa fel. Ez indítvány elfogadtatván, a mozgalom előkészítésére egy nagyobb bizottság küldetett ki s e bizottságba az én csekély személyem is bevásároltam.

E reám nézve valóban megtisztelő szerepet úgy véltem leghelyesebben betölteni, ha a felvetett szép gondolatnak megvalósítására azon eszközökkel töreksem, a melyek rendelkezésem alatt állanak. Ily eszközök: a költő iránt való tisztelet, költészete iránt való lelkesedés, átszöve azzal a forró vágygyal, hogy az a mulasztás, melyben a nemzet részesítette, halála után ötven évvel, ha még lehet, helyre hozassék. Ezzel a tisztelettel, ezzel a lelkesedéssel s ezzel a vágygyal irtam meg tárczacikkemet, azzal a nyilvánvaló intentióval, hogy az elfelejtett költő emlékezetét s örök érdemeit — már amennyire lehetséges egy rövid tárcza keretében — felevenítve, némi hangulatot keltsék költői és hazafias érdemeinek méltó megörökítése tárgyában. Mert, jöhet az, amit Gömörvármegye közönsége az ő nagy fiáért eléddig tett, a localis patriotizmusnak örök szép megnyilatkozása volt és marad: nem szabad elfelednünk, hogy Tompa

nyedséggel és eleganciával lejtett úgy, hogy abban a nézők is a legnagyobb örömmel gyönyörködhettek. Majd a boston után a szigoruan betartott tánczrend szerint a négyes következett, melyet 40 pár tánczolt és a gyönyörű tüde leány virágkoszorút már a fiatal szép menyecskék is színesítették és ékesítették. A négyest követő csárdás után következett a souper, mely alatt kétszázán foglaltak helyet a *Gede* István „Tompa” vendéglős által izléssel és díszesen terített asztalok mellett. Mindenki igyekezett ideálja mellé férközni, de nem is csinállok belőle titkot, midőn azt állítom, hogy az imádók többen voltak mint az imádoztak s ennélfogva egy-egy leány mellé három legény is oda férközött. A pohár köszöntők sem maradtak el, mert az első fogás után báró *Hámos* László szép szavakkal üdvözölte a megjelent minisztereket s a tősztra gróf *Serényi* Béla miniszter válaszolt kiemelve, hogy az ő megjelenésük Gömörben nem szivesség, hanem kötelesség, mert ők szívük melegével és lelkesedéssel vallják magukat e megye hű fiainak és mindenkor készséggel támogatják a vármegye érdekeit. A vármegye felvirágzására és közönsége jólétéért emeli poharát. Ezután *Szentiványi* Árpád emelt poharat és az elnöknőt *Lukács* Gézá német szívből fakadó meleg szavakban. *Lukács* Géza alispán báró *Hámos* Lászlót és nejét éltette ügyes pohárköszöntőjében, kik az egyesületnek felvirágzása érdekében minden áldozatot meghoznának.

nemcsak Gömörmegyéé, hanem az egész magyar nemzeté is volt. Cikkemet a következő sorokkal fejeztem be: Tompa halálának évfordulóját „nem csak az iskolai önképzőköröknek, hanem a magyar nemzetnek is meg kell ünnepelnie és ez az ünnepély alig volna méltó a Tompa nagy érdemeihez, ha csak egy mulandó emlékeztető irodalmi matiné szűk keretében szorítanák. Az ő érdemeit a nemzeti kegyeletnek ugyan olyan koszorújával kell méltányolni, mint az Arany, Petőfi és Vörösmarty érdemeit és alig lehetne elképzelni, hogy a fővárosi irodalmi társaságai meg ne tudnák találni a módját és anyagi eszközeit annak, hogy a nagy költő születésének 100-iki évfordulóját az ő ércszobrának leleplezésével ünnepelje meg a nemzet tisztelete és halála.”

Ez a passus az, melyet b. lapod újdonságírója a budapesti irodalmi társaságokhoz intézett egyes felszólításnak minősített. Nagyon sajnálnám, ha e néhány sort más is annak tekintené, — de különösen sajnálnám, ha a Gömöri ref. egyházmegye nagy érdemű esperese és gondnoka is ugyanazon véleményen volna, miután a fentebbi sorokból kézzel foghatóan kitűnik, hogy felszólítást semmi névvel nevezendő irodalmi társasághoz nem intéztem, csupán képeletemben gyult föl az a gondolat, hogy az irodalmi társaságok figyelmét a Tompa születésének századik évfordulójára irányítsam. Mert meggyőződésem szerint a Tompa emlékezetének elhalványodásáért nem a magyar nép milliói, hanem azok felelősek, a kiknek élethivatásuk az, hogy a nép lelkébe az örök szépet beplántálják s életben tartásuk. A mi keveset irtam inkriminált cikkemben — már akár jól, akár rosszul stilizálva, — abban a hitben tettem, hogy a fővárosi Tompa szobor ügyét előmozdítom s tekintve azt, hogy a Gömöri egyházmegye megindítandó actiójával cikkemet semmi összefüggésbe nem hoztam: nem is vágtam a közgyűlés határozata elé.

Ezt kívántam azoknak tudomására hozni, kik lapod újdonság írója szerint, tárczacikkem fentebb jelzett sorait rossz néven vették.

Rimaszombat, 1912. január 16

Tisztelő hived:

Dr. Veress Samu.

Széljegyzetek.

— „Olyan ravaszul rendezte ezt be a természet, hogy a minék az ember engedelmeskedni tartozik, annak kénytelen engedelmeskedni.” Ezt mondja egy okos valaki. Ha nagyobb ember áll előttünk, mint mi vagyunk, kötelesek vagyunk engedelmeskedni. Hiába erőlködünk, ha kisebbek vagyunk, engedni kell. Ezen alapszik a tekintély a vallásban, a politikában, tudományban.

A souper után következett a régi hagyományos souper csárdás, mely kerek egy óráig tartott. Ezt követőleg pedig a tánczrend szerint boston és a harmadik négyes, majd a virradti csárdás, mely már a délelőtti órákba nyulott belé.

Egy gyorsan és fényesen elrepült éj után, melyben sok volt a boldogság és öröm, de lehetett a szerelmes szivekben csalódás is, természetesen következett a lepihenés.

Elrepült a nap is édes álomban és talán gyorsabban, mint az éj. Azután megint az előbbeni kedves helyen, a teremben üdvözöltük egymást megújodva és még jobb animóban, a morzsa bálon.

A morzsa bál este 9 órakor kezdődött, melyen 80-an vettek részt. Asztalbontás után pedig ismét tánczba ugrott a fiatalság és egy második fényes bált rögtönzött. Ha nem csalódom, még szebbek voltak hölgyeink, mert már túl voltak a bál izgalmain s a nagy siker nyomában megnyugvás és rózsás pir kelt az arcokon.

Sok boldogságot éltem át, de oly érzés, mint e morzsa bálon daczára annak, hogy csak egy csárdást tánczoltam, soha sem ragadta meg szívemet. Úgy éreztem, hogy szerelmes lettem ismét valakibe, de esküszöm, hogy nem tudom kibe. Talán mindenkibe, mert érző szívvel nélkül lett volna választani.

A kedélyek reggel három órakor emelkedtek a tetőpontra és az egy teljes óráig tartó bostonban nyilvánult meg legjobban. Valóságos boston bajnokokká képezték ki erre az időre már

— A kis gyermek sokszor csak besárgított pléh darabjal játszik. Nem való az arany pénz még a kezébe. Csak később, ha a forma mellett meg tudja érteni a lényegét is, akkor való neki az arany...

— Ha úgy néha azon embereket nézzük, a kik nevezetesek voltak, akkor könnyen lelkesülünk, mert csak az eszméket tekintjük, miket hirdettek... Ha meg szétnézünk magunk körül, akkor elborul a kép és gyakran undorodunk, mert magát az embert látjuk...

Ez onnét van, mert az első esetben az emberi cselekvésnek rugóját, a lelket nézzük; azt a lelket, melyben tűz volt s a mely e tüzzel elégetett valamit az emberiség bűneiből, nyomorából, tévedéséből... A másik esetben meg rendszeren csak a gyarló embert nézzük, a ki közvetlenül testi formájában csak olyan állat, mint mi vagyunk... Pardon!

— Nem szántógépek az emberek; nem szabadalmazott emésztők; nem is embertársaiknak vagy saját étvágyuknak született szolgálói, hanem emberek... emberek...

— Jaj de szépen mondja azt valaki, hogy az irodalom a gondolkodó lelkek gondolata!

Tetszenek tudni, hogy mi az a gondolkodó lélek? Egy hatalmas életműködés, mely itt zakatol az emberben!

Ez a működés kifeszít, kihajt és ráteszi a lábát mindenre, a mi van. Ennek a léleknek van agya, van szive; vannak idegei; szóval van egy hordozója: a test! És evvel, vagy ennek segítségével azután csodát művel: gondolkodik! Ez a működés mint eredmény: a gondolat!

Látjuk, hogy a gondolat az ur a világban. Senki és semmi más. Jaj a világnak, ha ez a gondolat megficskázza azokat, a kik nem tanultak meg gondolkodni. Az ilyeneket eltemeti a gondolat, mert rabszolgái lettek neki...

Vannak lelkiismeretes gondolkodók, akik talpra állítják a világot... Vannak lelkiismeretlenek, akik olyanok, mint a tatárjárás. Tönkretesznek nemzeteket, népeket, hitet, szívet, szerelmet, családot, ifjút, öreget, asszonyokat, lányokat stb. stb. Kár!

— A modern ember inkább csúfolója az életnek, mint annak kedvelője. Kérem ez nem frázis! Ráfekszik ugyanis a lét erre az emberre s mivel nem bírja jól megérteni, világgyűlölővé válik. Pedig szép volna ő, ha ép észszel, szível, edzett idegekkel nézné ezt a világot. Mivel azonban sok kétely marcangolja, összezsugorodik és egy nehéz, terhes, sokszor gyűlölt problémává válik előtte a lét. És azért hitetlen; azért fölületes, azért erkölcsstelen és kegyetlen...

No de ha úgy tetszik, fejezzük be!

magukat tánczosaink, tánczosnőink pedig méltán kiérdemelték a bostonkirálynői elnevezést. Az öröm mámorában élveztem ez örökké emlékezetes jelenetet, mely kezdetben a boldogság könnyeit csalta szemeimre, majd pedig a fájdalom és szemrehányás hurjai pendültek meg szívemben, hogy Istenem miért is nem tudom én a bostont táncolni!

Mélázásomból egy barátom prosai oldalba érintése élesztett fel és én zokogva hagytam el egy időre a paradicsomot, melyben nem kigyók ígéztek meg, de repülő földi angyalok szárnyai verdesték fakó arcomat.

De nem keverem tovább a hullámzó boldogságba vegyülő keserűséget, hanem reggel kilencz órakor lezárom a táncrendet és a nap téli sugaraival bevilágított termet.

És most egy visszapillantást vetek a két nap eseményeire és selyemszátra fűzöm annak gyöngyeit. Jelen voltak u r a s s z o n y o k :

Abonyi-Farkas Matild.
Dr. Baksay Dezsóné, Boczkó Dánielné, özv. Beliczky Viktorné, özv. Bernáth Gyuláné.
Chabrák Lászlóné (Miskolcz).
Dorgó Gáborné.
Eperjessy Józsefné.
Dr. Fülöp Dezsóné (Kassa), Fodor Jenőné.
Gross Jenőné (Budapest), Gundelfingen Józsefné, Gedeon Dezsóné (Borsodm.), Györy Lajosné, Grosinger Miksáné.
Br. Hámos Lászlóné, Hámos Mariska, Hámos Árpádné, Hisnyai-Heinzelman Béláné.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Miniszterek városunkban. A Gömörmegyei Fehérkereszt-egylet bálja alkalmából f. hó 14-én este ide érkezett a két fővendő: *Serényi Béla* gróf földmívelési miniszter, putnoki nagybirtokos és *Hazai Samu* honvédelmi miniszter, városunk jeles szülötte. Csikorgó hideg volt ugyan, de azért a pályaudvart és környékét megszállotta már 6 óra tájban a nagyközönség, mely meleg ovációban kívánta részesíteni a városunkat megtisztelő minisztereket, kik mindketten népszerű és közszeretnek örvendő tagjai a kabinetnek. Az *Andrássy* utczán nemzeti színű zászlók lengtek s a villamos póznákról vadonatúj „*Osram*“ égők árasztották messzire világító fénysugaraikat. A pályaudvaron megjelent a hivatalos fogadó bizottság: báró *Hámos László* a Fehérkereszt-egylet elnöke, dr. *Löcherer Tamás* igazgató-főorvos, dr. *Kovács László* polgármester és *Komáromy István* titkár, s társas életünk több ismert tagja. A rendes személyvonat pontosan megérkezett s a hozzácsatolt két szalonkocsiból kiszálltak: *Hazai Samu* honvédelmi miniszter, tábornoki díszegyenruhában, majd *Serényi Béla* gróf földmívelési miniszter *Koós* miniszteri osztálytanácsossal, továbbá a kíséretükben jött *Szentiványi Árpád*, *Kubinyi Géza*, *Csúzy Pál*, *Jarosch Vilmos*, báró *Hámos Antal* országgyűlési képviselőkkel. A minisztereket báró *Hámos László* lelkes szavakkal üdvözölte, megköszönte az egyesület nevében szives megjelenésüket s annak a kivánságának adott kifejezést, hogy az előkelő vendégek érezzék magukat kellemesen a magyar vendégszeretettel váró társaság körében. A miniszterek megköszönték az üdvözlést, megbeszéltek *Schulhof Pál* állomásfőnökkel az elutazás idejét, s aztán behajtottak a vármegyeházára. Itt a csarnokban *Lukács Géza* vármegyénk kiváló alispánja meleg és lelkes szavakkal üdvözölte a kedves vendégeket, kiknek látszólag jól estek a vármegye első tisztviselőjének figyelmes szavai. Szívélyesen megköszönték a szép és lelkes fogadtatást a kegyelmes urak, aztán felmentek *Bornemisza László* főispánhoz, kinek szívesen látott vendégei voltak a miniszterek. *Hazai Samu* honvédelmi miniszter a különvonaton reggel 4 órakor utazott Miskolcra át Budapestre, gróf *Serényi Béla* pedig 15 ikén délelőtt a rendes személyvonattal Putnokra utazott.

Özv. Illés Gyuláné.

Kálniczky Gézné, Kubinyi Bertalanné, lovag Keisler Gusztávné, özv. Kintzig Ferenczné, Kún Aladárné, dr. Kármán Aladárné, özv. Konyha Kálmánné, Krick Erzsébet.

Lukács Gézné, dr. Lichtschein Adolfné, Lengyel Györgyné, Lengyel Ivánné, Loysch Odónné, ifj. Lokcsánszky Lajosné.

Marton Jánosné, Molnár Józsefné, Medveczky Sándorné, dr. Mészáros Istvánné, dr. Meskó Miklósné.

Özv. Nagy Józsefné.

Okolicsányi Jánosné (Brezsnóbánya), Okolicsányi Lajosné.

Putnoky Mórné, Palecsko Pálné, Pongrácz Jenőné (Abaujm.), Papp Dezsóné.

Özv. Ragályi Gézné, Róth Lajosné.

Samarjay Jánosné, dr. Sailer Károlyné, dr. Sigmund Józsefné, Szakall Vinczéné, Szakall Andorné, Szelezky Árpádné, Szentmiklóssy Kálmánné, Sziklay Edéné (Abaujm.), özv. Stelkovich Istvánné, özv. Stech Kálmánné.

Dr. Terray Lajosné (Zólyomm.), dr. Törköly Józsefné.

Vajda Pálné, dr. Wallentinyi Dezsóné.
Zmeskál Józsefné.

L e á n y o k : Adorján Lilli.

Csernyánszky Adrien.

Dessewffy Paula.

Einberger Etus (Nyitra).

Gedeon Rózsika, Gundelfingen Maresa.

Herczegi vadászatok. *Koburg Fülöp* kir. herceg, *Ágost* és *Lipót* hercegekkel együtt f. hó 16-ikán este városunkba érkezett, s innen Balogra hajtatott, hol már másnap megkezdődtek a vadászatok. F. hó 19-én, pénteken reggel megérkezett Szófiából *Ferdinánd* bolgár király is, kiről esütörtökön azt írták a fővárosi lapok, hogy meghült és délvidéki enyhe levegőre kell utaznia. A bolgár király hajnalban érkezett Szófiából Budapest-Ferencváros pályaudvarra, honnan különvonaton Kőbányára ment. Itt a 302-es gyorsvonathoz csatolták kocsiját és Fülelig ezzel a vonattal jött. Fülekről különvonat hozta az itteni állomásra a bolgár királyt, ki *Markov* tábornok szárnysegéd kíséretében jó egészségben érkezett meg. Kitűnő színben van és jó hangulatban tette meg a nagy utat a király, kit a vasuti állomáson *Czirbesz G.* uradalmi intéző és *Schulhof Pál* állomásfőnök fogadott. A király meghallgatta a vonatkísérő *Bartos Lajos* losonczyi forgalmi főnök-helyettes jelentését s aztán négyes fogatraült és Balogra hajtatott, hol néhány napot tölt és résztvesz a vadászatokon.

Szeretetvendégség. A mult szerdán, január 17-én rendezte a helybeli ref. egyház az idei téli szezonban második szeretetvendégségét. Az erős hideg idő dacára szép számu közönség gyűlt össze a főgimnázium tornatermében, a hol d. u. 5 órakor elkezdődött a program. Bevezetőül egyházi ének szolgált, a mely után *Czinke István* lelkész mondott rövid, emelkedett hangulatu bevezető imát. *Simon Mihály* lelkész pedig érczes hangon tárgyalt egy érdekes témát: azt, hogy a kereszténység nagyon meggyezik a hazaszeretettel, sőt a nemes érzelmek ápolásával elősegíti azt. Ezután fölesendült 15 szép fiatal leányból álló kar éneke *Szűcs György* vezetésével, kellemes változatosságot hozva a programmba. (A női kar tagjai: Blatnyó-Kohuth Mária, Bikky Irma, Czinke Erzs, Czinke Jolán, Cseh Julia, Jakovecz Ilona, Kerekes Gizella, Kovács Mária I., Kovács Mária II., Kovács Emma, Molnár Gizella, Rásky Jolán, Szabó Margit, Szalontay Anna, Szarvas Gizella.) Utánuk *Szabó Margitka* szavalt el szépen, értelemmel *Alba Naevis* nek: „A hó“ ez. költeményét. Végül két gyönyörű zenedarab következett: Haendel: „Largoja“ és Mendelsohn: „Nocturnaja“, a melyeket precíz, finom technikával játszott el hegedűn *Lajfersz Sándor* és *Veress Samu* dr., gordonkán *Györy Lajos*, zongorán *Schwalzm Nándor*, harmoniumon *Pásztory Gyula*. A megragadó finálé elcsendülésével egyházi ének következett s erre théát és süteményt szolgáltak föl szép női kezek. A háziasszonyi tisztet *Samarjay Jánosné* mellett dr. *Csernay Dánielné*, özv. *Konyha Kálmánné*, *Lengyel Ivánné*, *Perjessy Piroska* és özv. *Szécsi Mórné* urnók töltötték be szeretetreméltó kedvességgel.

Főpásztori körlevél. Megjelent Sipeki *Balás Lajos* roznnyói megyés püspöknek a folyó

Hegyessy Xandi.

Illés Ilonka.

Kálniczky Mártha, Keisler Aglája és Mara, Kalas Margit.

Lukács Margitka, Lehoczky Maresa (Besztercebánya).

Mesko Boriska, Molnár Gizi.

Okolicsányi Böske, Orosz Margitka (Miskolcz).
Pongrácz Ilonka.

Róth Lenke.

Szakall Etta, Sziklay Ilonka, Szeiler Ilonka.
Török Rózs.

Vályi Margit és Lenke.

Itt végeztem a jelenvolt hölgyek névsorával. Azok között nagy hálával adózunk különösen az idegeneknek, kik teljes elismeréssel és megelégedéssel távoztak körünkől. — Azt hiszem, senkit sem felejtettem ki. De ha mégis megtörtént volna, elnézést és bocsánatot kérek, és tu lajdonsítsák annak, hogy mint riporter is nagy lelki zavarban voltam.

Az ifjúkori édes álmok és emlékek kerestek fel még egyszer és annak hatása alatt igyekeztem a haló poraiból ismét feltámadt híres gömöri bálók egyikét megörökíteni. Adja Isten, hogy ne az utolsó legyen. De én már több báli referátát nem írok. Aki pedig követni fog e nyomon, annak kevesebb szívet és több szerencsét kívánok, mint nekem volt, és kérem, hogy utódom is tisztelje és becsülje meg a nemzetfentartó magyar középosztályt!

1912-ik évben első körlevele, a melyben a buzgó főpásztor az egyházmegyei „örökös szentségimá-dásról” ír és annak megtartásáról rendelkezik.

Kirendelés. A pénzügyminiszter *Ludvig* Antal pénzügyi segédtitkár, földadó nyilvántartási biztost a rozsnói kataszteri helyszínelési felügyelőséghez, fél évi időtartamra kirendelte.

Kinevezések. *Sávolyi* Pál rozsnói adóhivatali gyakornok a buziásfürdői kir. adóhivatalhoz adótisztte és *Máté* János itteni fizetés-telen adóhiv. gyakornok az ipolysági kir. adóhivatalhoz díjas gyakornokká neveztetett ki.

Tanítói kinevezések. A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter a helpai iskolához *Frölich* Nándort, a nagyveszverési iskolához *Hénel* Imrét, a rakottyási iskolához pedig *Néky* Imrét tanítónak nevezte ki.

Halálozások. Egy fiatal, kedves asszony hunyt el folyó hó 15-ikén Rimaszécsen. „A szeretet és jószág angyala volt” mondja a gyászjelentés, s ez igaz is. A kik ismerték dr. *Batta* Pálné szül. hanvai Darvas Ilonát, méltán szerették is, s 21 éves korában, boldog házassága 3 ik évében bekövetkezett gyászos elhunyt mélyen megrendített mindenkit, igaz részvétet kellett azokban is, kik a drága halottat nem ismerték. Részvét a lesújtott férj, két kicsiny gyermek s a kiterjedt rokonság iránt. . . F. hó 16-ikán Rimaszécsről nagy részvét mellett bucsuztatták a fiatal hatottat, kinek hült tetemeit a hanvai családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Városunknak egyik tisztos agg polgárnője: özy. *Báthory* Istvánné, szül. Jellen Emma hunyt el f. hó 15-ikén 83 éves korában hosszas betegeskedés után végelgyengülésben. A közkórház halottas házából f. hó 17-ikén nagy részvét mellett temették el.

Nagy csapás sujtotta dr. *Pösch* József Rozsnói város polgármesterét és nejét szül. *Stech* Erzsébetet, mert egyetlen kis fiacskájukat *Józsikát* f. hó 18-án négy éves korában elragadta a halál a szerető szülők karjaiból. A mélyen megszorodott szülők bánatában igen sokan osztoznak és sietnek őket részvétükkel vigasztalni.

Izraelita nőegyleti gyűlés. A helybeli izr. nőegylet ma 21-én délután 2 órakor tartja évi rendes közgyűlését dr. *Krausz* Gyuláné elnöklésével az izr. hitközség tanácstermében. A közgyűlés tárgyait képezik: Jelentés az 1911. évről, elnöki előterjesztések és indítványok, elnökség és választmány választása. Az évi zárszámadás szerint a múlt évben 1390 kor. bevétel s 116 kor. 62 fillér készpénz egyenleggel ugyanannyi kiadás volt. Az egylet vagyona: 10901 kor. 62 fillér.

Választmányi ülés. Az Otthon társas-kör választmánya f. hó 17-ikén *Pásztor* Gyula tanár, intéző vezetése mellett ülést tartott, melyen több új tagot vettek fel. *Sichert* Károly pénztáros a pénzügyi helyzetre vonatkozó jelentést tudomásul vették. Ez alkalommal referált a pénztáros a legutóbbi estély anyagi részéről, s a választmány az erkölcsi fényes siker érdekében kifejtett közreműködésért elismerést és köszönetet szavazott *Gross* Jenőnek és nejének, *Stefanidesz* karmesternek és *Rónainak*, végül *Gaál* Emilnek, ki sokat fáradozott a siker biztosítása érdekében. A választmány elhatározta, hogy évi rendes közgyűlését február hó 17-ikén d. u. 6 órakor tarja a Hungária nagytermében s a közgyűlés után társas vacsora lesz.

A Fehér-Kereszt bál eredménye. A Fehér-Kereszt Egyesület elnökségének ezideig még nem áll módjában a bál bevételeiről elszámolni, mert még mindig érkeznek a meg nem jelentektől belépti-díjak és felülfizetések. Az eddigi bevétel azonban már meghaladja az 5600 koronát, mely összegből az aránylag kevés költségek után tekintélyes összeggel fog az egyesület vagyona gyarapodni. Ennélfogva az elnökség elszámolását és a felülfizetések nyugtázását csak jövő számunkban fogja közölni. A bál alkalmával elveszett egy eifántesont legyező M. monogrammal, rajta függő rózsaszín szalaggal. A tulajdonos kéri a megtalálót, hogy adja át az egyesület titkárnak, mert az családi ereklye. Egy fejre való fehér csipkés sál pedig az I-ső számú karzat előtt találtatott, a tulajdonosa átveheti a titkárnál.

Jégünnep. A múlt kedden, január 16-án feszült várakozással tolongott a közönség az esti órákban a jégpálya felé, a hol színes lam-

ponok sorozatai hirdették a koresolya egyesület harmincz éves multjának ünneplését. A szeles, metsző hideg idő dacára igen nagy számmal jelent meg a közönség a jégpálya pavillonjában, úgy hogy fent és lent megtelt a tér, igen sokan kint vártak a szabad ég alatt. 5 órakor kezdetét vette a jelmezes csapatok fölvonulása, amely a szeles, havas időjárás viszontagságai miatt nem érvényesülhetett eléggé, mert a havas szél csakhamar széttepte a papírelmezeket. A cigányzenekar, *Oláh* Gyula bandája, fenn volt az erkélyen, ahonnan egy ifjú szócsövön magyarázta a felvonulás alakjait, amelyhez *Kulcsár* István konzervgyári tisztviselő, az egyesület választmányi tagja írta az elmés szöveget, a nagy hideg és a szél azonban ettől is elvonta a közönség figyelmét. A jelmezesek felvonulásával Gyula rákezdte a zenét és a közönség koresolyásba fogott, amely vígan folyt este 7 óra utánig. A zenészek azonban megémberegett ujjakkal a melegedő szobába vonultak s ott mulattatták a közönséget. Künn a jégpálya szembentekvő oldalán jéghegyek és barlangok fáklyákkal megvilágítva jelezték az északi sarkot, amelynek stilszerű előállítását *Miskolc* János végezte. Elismerés illeti meg a rendezőséget élén *Vallentinyi* Dezső dr. elnökkel, *Institoris* Endre dr. alelnökkel, *Vietoris* Gyula pénztárossal, különösen *Gyürky* István, *Molnár* József dr., *Szakall* István, *Kovács* Dezső, *Molnár* István, *Rónay* Gyula és *Kulcsár* István, valamint *Miskolc* János buzgólkodtak az ünnepség létrehozásán, amelynek egy részét az időjárás viszontagságai meghehüsítették. Szent Halitax hívei az idén úgy látszik, sok kellemes napot fognak a jég birodalmában élvezni mert a kilátások olyanok, hogy megnövelik a koresolyázók reményeit.

Felolvasás vetített képekkel. A főgimnázium tanári kara jövő szerdán, 24-ikén az esti órákban ismét tanulságos felolvasást rendez 76 vetített képpel. A felolvasás tárgya lesz: Az osztrák Alpok: Salzkammergut. Szünet alatt *Raff*: *Cavaliere* adják elő: hegedűn *Laffers* Sándor, zongorán *Schwald* Nándor. A tanulságos felolvasások rendezése körül első sorban *Loysch* Ödön főgimn. tanár, a megyei muzeum buzgó igazgatója fáradozik.

Választott bírósági tárgyalás. A helybeli kerületi munkásbiztosító pénztár választott bírósága *Cseh* István kir. táblabíró elnöklésével f. hó 17-ikén tárgyalta *Kafka* József rimakokovai üveggyári munkás 127 korona gyógykezelés és gyógyszerköltség és 5 heti táppénz kiutalása érdekében megindított peres ügyét. A pénztár képviselőjében *Molnár* János igazgató jelent meg. Orvosszakértőként dr. *Zehery* István akadályoztatása folytán dr. *Meskó* Miklós megyei tisztviselő főorvos hivatott meg. Az eset az volt, hogy az igényjogosult a körzeti orvos által gyorsabb és hatásosabb gyógyulás céljából kórházba utaltatott, de a beteg a helyett, hogy ezt igénybe vette volna, 5 nap múlva Rimaszombattól hivatott ki orvost. A bíróság épügy, mint ezt a pénztári igazgatóság is tette, megállapította, hogy sürgős szükség esetéről szó sem lehetett, s így nem volt joga a pénztári tagnak idegen orvost igénybe venni. Az igazgatóság a kérelmével elutasította a tagot s most felebbvitel útján került az ügy a választott bírósághoz. Miután sem az orvosi, sem a drága gyógyszerköltségek felszámítása nem volt jogosult, *Kafkát* a választott bíróság elutasította keresetével.

Esküdtszéki főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszék — mint esküdtbíró — febr. 5—9-ig tartó cikluson a következő ügyeket fogja tárgyalni: febr. 5-én *Mag* János és társa gyilkosság és rablás büntette. 6-án szünet, 7-én *Vada* J. Ferencz szándékos emberölés és erőszakos nemi közönség büntette, 8-án ifj. *Nemesko* György szándékos emberölés büntette. 9-én *Porteleki* *Czibulya* András gyújtogatás büntette.

Mükedvelői előadás. A helybeli állami polgári leányiskola növendékei fényes mükedvelői előadásra készülnek. A kirándulási alap létesítése céljából ugyanis február hó 3-án és 4-ikén előadják a Hungária szálló nagytermében *Tordai* *Graif* Erzsinek „A nap szakaszai” című allegorikus színjátékát. Az érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk a közönség figyelmét és érdeklődését. Ugy halljuk, hogy a helyekre előjegyzéseket elfogad a polg. leányiskola igaz-

gatósága. — Mint utólag értesülünk, a nagy gondnal és körültekintéssel rendezendő estélyen az intézetnek több mint száz jelenlegi és volt növendéke fog szerepelni. A darabban előforduló énekrészeket *Matolcsy* Pál igazgató tanította be. A zenei részt *Kolbay* Sárka urleány zongorán fogja kísérni. A táncrészeket *Dobránszky* Béla ismert ügyes tánczmester tanítja be. A jelmezes főpróba febr. 2-án délután, az előadás pedig febr. 3-án és 4-én este lesz, utánna táncmulatság. — Jegyek *Lévai* *Izso* könyvkereskedésében kaphatók.

Teaestély. A rimaszombati „Katholikus Olvasóegylet” folyó hó 28-án saját helyiségében táncmulatsággal egybekötött teaestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj személyenként 3 korona. A teaestély iránt nagy az érdeklődés s így sikerültnek ígérkezik.

Széchenyi-bál. Az egész országban híres *Széchenyi*-bál — mint a hozzánk küldött meghívó jelzi — február hó 3-án fog lezajlani a fővárosi vígadó termeiben. A legfőbb védnökséget *Izabella* és *Auguszt*a főhercegnasszonyok vállalták el, diszelnökök gróf *Széchenyi* Béla, gróf *Edelsheim* Gyulai Lipót és gróf *Széchenyi* László. Tiszteletbeli elnökök: *Bánffy* Miklós gróf, *Dobay* István. *Pallavicini* György örgróf és *Windischgraetz* János herceg. A háziasszonyok között vármegyénkbeli *Farkas* Zoltánné, *Putnoky* Mórné, *Samarjay* Jánosné, gróf *Serényi* Béláné és *Szentiványi* Józsefné neveit találjuk.

Jótekonyczélú mükedvelői előadás. A helybeli ipartestületi nyugdíj intézet javára a polgári olvasókör helyiségében február 18-ikán mükedvelői előadást rendez. Szinre kerül: „A dolovai nábob leánya.”

Farsang. *Miskolc*zon a Máv. tisztviselők mükedvelőikre február 3-ikán a *Korona* szálló nagytermében hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

*Losoncz*on az ottani kereskedelmi alkalmazottak a városi vígadó nagytermében folyó hó 27-én zártkörű álaraczosbált rendeznek.

Nagyroczen az áll. felsőkereskedelmi iskola *Kossuth* önképzőkörre febr. 3-án jótekonyczélú hangversenyyel összekötött zártkörű táncmulatságot rendez a városi vendéglő dísztermében.

Szabadlábba helyezés. A nyustyai borzalmas gyilkosság ügyében gyanúsított *Suman* Katalint a kir. törvényszék vizsgálóbírája e héten szabadlábba helyezte. A szakácsnő mindjárt el is szegődött a városban.

Öngyilkos földmives. *Helpán* folyó hó 14-én *Dzsumella* István földmives, kit gyógyíthatlan betegsége nagyon elkésérített, gyufaoldatot ivott, oly nagy mennyiségben, hogy az orvosi segítség nem tudta megmenteni s f. hó 15-én meghalt. Büncselekmény nem forogván fenn, a kir. ügyészség a hulla eltemetését engedélyezte.

Sulyos testi sértés. *Hangonyon* múlt év október 25-én *Kovács* Viktor, *Dul* *Balázs* és *Dul* *Lajos* közös udvarukon gödröt ástak s összeszólkalkoztak, mert a 10 éves *Dul* *Miklós* egy röggel megdobta *Kovácsot*, s ez a gyermeket megfenyítette. *Kovács* a czivakodás közben támadt dulakodás alatt *Dul* *Balázs* ujját leharapta, *Dul* *Lajos* pedig ásóval több helyen megsértette *Kovácsot*. A bíróság folyó hó 19-én tárgyalta az esetet s *Kovács* *Viktort* sulyos testi sértésért 3 havi fogházra, *Dul* *Lajost* pedig 14 napi fogházra ítélte, *Dul* *Balázst* a sulyos testi sértés vádjá alól felmentette. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, de az elítelt vádlottak fellebbezést jelentettek be.

Halálos verekedés. *Köviben* a lefolyt héten halálos végű verekedés történt. *Bódi* *János* ottani lakos f. hó 16-ikán szóváltás után egy késsel melibe szurta *Lalik* *Andrást*, azonban rajta csak könnyebb sérelmet okozott. *Társuk* *Bozó* *János* ezért rátámadt *Bódira* s öt fejbe akarta ütni. A dulakodás már nagyban folyt, mikor *Lalik* egy vasbottal két csapást mért *Bódi* *János* fejére. E botütések következtében *Bódi* f. hó 17-én meghalt. Boncsolását a bíróság elrendelte s az f. hó 19-én dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos részvételével ment végbe. A tetteseket letartóztatták s f. hó 19-én az itteni fogházba kísérték.

Nyugtázás. A koresolyázó egyesület jubileumi jégünnepén felülfizettek: *Samarjay* *János*né 5 kor., *Kosiner* *Vilmos*né 1 kor., *N. N.* 30 fillér.

Óvás. Kárpátiné-Kardos Jusztina, a helybeli áll. polgári leányiskola igazgatónöje hozzánk beküldött nyilatkozatában óvást emel az ellen, hogy valaki az ő nevével visszaélve könyvekre előfizetőket gyűjtött. Az illető hölgy a megye több városában fordult meg ilyen szándékkal. Az igazgatónő kijelenti, hogy ez a közönség félrevezetésével történt, mert ő nem járt soha az illető városokban és a gyűjtés szerepére, már nagy elfoglaltsága miatt sem vállalkozhatott volna.

Halálos dinamitrobbanás. Gömör-rákoson f. hó 15-én halálos végű szerencsétlenség történt. *Nemoga* András bányamunkás ugyanis kötényében 70 darab dinamitpatront tartogatott s egy ezek közül véletlenül elsült. A robbanás nagy erővel történt s az ember összeroncsolva halva maradt a színhelyen. F. hó 17-én boncolták a hullát s a hivatalos eljárásnál dr. *Mészáros István* kir. ügyész és dr. *Zehery István* kir. törvényszéki orvos jelent meg a központból.

Új megállóhely Alsósziklásán. A miskolczi üzletvezetőség értesíti a közönséget, hogy a feled-tiszolczi vonalon Orlajtörök és Rimaránhó megállóhelyek közt, előbbtől 1'8, utóbbtől 1'4 kilométer távolságban tekvő 12. sz. őrháznál, *Alsósziklás 12. sz. őrház* (f. m. h.) elnevezéssel, egy új feltételes megállóhelyet létesített és azt f. év január 18-án a 8111. sz. vonattal kezdődőleg úgy a személy-, mint a mérlegetlenül feladandó podgyászorgalomra megnyitotta. A megnyitás napjától kezdődőleg a vonatok az alább közölt időben fognak nevezett megállóhelyen feltételesan megállani és pedig:

a 8111. sz. vonat	reggel	5 óra 56	perezkor
a 8141. " "	délelőtt	7 " 23	"
a 8148. " "	"	8 " 28	"
a 8142. " "	"	10 " 09	"
a 8102. " "	délután	12 " 31	"
a 8101. " "	"	2 " 21	"
a 8112. " "	"	4 " 57	"
a 8143. " "	este	6 " 45	"
a 8145. " "	"	9 " 16	"
a 8146. " "	éjjel	11 " 10	"

Alsósziklás vonalszakasz beosztása a következő: Szomszédos forgalom: Cserencsény I., Jánosi II., Nyustya-Likér III., Orlajtörök I., Rimabánya I., Rimabrézó II., Rimaránhó I., Rimaszombat I., Ujfeled III. A távolsági forgalom az 1910. évi január hó 1-től érvényes m. kir. államvasuti kilométermutató alapján állapítandó meg és pedig olyképen, hogy Rimaránhó irányában történő utazásoknál a kilométermutatóban Rimaránhó megállóhelyre megállapított távolsághoz 2 km., az Orlajtörök irányában történő utazásoknál az ezen utóbb említett megállóhelyre megállapított távolsághoz szintén 2 km. hozzászámítandó. Ezen feltételes megállóhelyen felszálló utasok részére további intézkedésig a vonatkiszérő személyzet fog menetjegyet — póttileték felszámítása nélkül — kiszolgáltatni.

A „Napközi Otthon“ javára ujabban történt szíves adakozásokat hálás köszönettel nyugtázom a következőkben: dr. *Zehery István* né 10 kor., *Miskolczi István* né 10 drb. mákos és diós kürt, *Széplaky Lajos* né 8 kor., *Csillag Mór* 5 kor., *Kovács Albert* (Jánosi) egy drb. juh, *Geduly Géza* né 10 korona.
1912. jan. 19. *Dr. Marikovszkyné.*

Pénzügyi és tőzsdei évkönyv. A *Lendvay Sándor* által kiadott ily című évkönyvnek most jelent meg a tizenegyedik évfolyama. Az évkönyv tartalmazza mindazt, amit sorsjegy és értékpapír birtokosoknak tudniuk kell. Egyebek között az összes eddig kihuzott, de még ki nem fizetett nyereségek kimutatását is. Az évkönyvet csak azok és ingyen kapják, a kik a belügyi, kereskedelmi és pénzügyi miniszteriumok által is ajánlott Pénzügyi Hírlap című sorsolási és Pénzügyi Hírlapra (VII. Rákóczi-ut 44. sz.) előfizetnek. Az előfizetés ára egész évre 8 kor.

Putnoki vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Putnok nagyközségben az 1912. évi április hó 1. és 2-ra eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen 1912. évi márczius hó 26. és 27-én, az 1912. évi május hó 16-ára eső heti vásár ez évben kivételesen 1912. évi május hó 15-én, az 1912. évi június hó 6-ra eső 1 napos állatvásár ez évben kivételesen 1912. évi június hó 5-én, végül az

1912. évi augusztus hó 15-re eső heti vásár ez évben kivételesen 1912. évi augusztus hó 14-én tartassék meg.

CSARNOK.

Az én fehér rózsám.

Olyan vagy előttem, mint egy fehér rózsá,
Mikor hűs hajnallal szirmaid kibontja.
Ártatlan színével, mint' csak azt látnám,
Mikor rád tekintek kicsi, fehér rózsám!
Hófehér a lelked, hótiszta a szived,
Ezért lett a lelkem mindörökre hived!

Olyan vagy előttem, mint a szelid holdfény,
Sejtelmes, borongó, titokba burkolt lény.
Hangod, hogyha zendül, mint a szelid hárfa,
Te vagy fehér rózsám a szelidség álma!...
Szelid a te lelked, szelid a te szived,
Ezért lett a lelkem mindörökre hived.

Olyan vagy előttem, mint a nap sugára,
Életet fakasztó, az Isten áldása!
Örömtelen lelkem beragyogó fénye,
Sugaras lelkeddel minden ellen vértje...
Sugaras a lelked, sugaras a szived,
Ezért lett a lelkem mindörökre hived.

Áldjon meg az Isten kis fehér virágom,
Mindakét kezével, ahogy én kívánom;
Hófehér lelkedet örök fehérséggel,
Hótiszta szivedet derűs szelidséggel,
Maradjon ilyennek a lelked, a szived,
Ezért imádkozik a te örök hived!

Pósa Béla.

Forgácsok.

Ujév-várás.

Lestem az éjfélt, az új esztendő születése pillanatját. Tizenegy felé járt az idő és én már jó másfél órája ültem tétlenül az íróasztalom előtt. Hogy mit csináltam? Magam sem tudom. Emlékszem, hogy sokáig néztem a villamos lámpámat, még szinte feldühített a nyugodt, rezzenéstelen égése, az a végtelen közöny és biztosság, ami ebből a fehér-vörösen izzó szála-cskából sugárzott; tudom, a pókra gondoltam, amelyik éppen ilyen közönyösen és éppen ilyen biztos nyugodtan fonja körül a megfogott legyet. Eloltottam a lámpát. Azután meggyújtottam megint. És akkor már azon gyötörtem magam, hogy miért kell az újévnek, miért kell minden esztendőnek a kisértetek órájában születni, a titok, a burkoltság és a borzalmak jegyében és miért mondják az emberre, hogy itt és itt pillantotta meg a napvilágot, mikor a legtöbben éjszaka lettünk; micsoda rettentő hatalom az éj, ez a sötét semmi, amelyből az élet fakad?

Elkezdett lassan keringeni körültem minden. És a kábult álomnak e szédítő előtánczába mélyen, burkolva hangzott bele egyszerre tizenkét óraütés. Éjtél volt.

Valahol felbúgott egy gyár gőzkürtje és hosszan, zajongóan szólt bele a fagyos, fekete-fehér éjbe. Azután elhallgatott. Csend volt megint, csak a falakon szűrődött át egy kis halk remegés, a sok alvó ember lélekzetének szuggesztív, bágyasztó átrezgése.

Es az én képzeletem hirtelen ott kalandozott a sok-sok ember körül, akik most füsttől, ételszagtól, bortól és virrasztástól nehéz levegőjű szobákban, fehér asztalon piros borral köszöntik egymásra a boldog új esztendőt. Hogy pedig feltolakodott bennem a gondolat, hogy azt az első pohár bort mennyi rengeteg keserűséggel egyensúlyozza az esztendő, valami nagy elbusulás öntött el, fásult fájás, halvány érzése annak, hogy nem jól van ez így, valahogy nem illik már a pohár a kézbe. Beszélni szerettem volna, soknak, mindenkinek az én „jaj, régi-szép“ fajomnak, nyomorult, koldus és büszke mi hazánknak.

Tódult fel a sok keserűnfájó szó. Már nem tudom, hogyan akartam mondani, valahogy így: Én népem, te vénfejű, szükeszü, fiatalon öreg magyar nép! Szegény vakok ti, száználmas másztánók, akik nem veszitek észre, hogy a felemelt poháron a felemelt karral és felemelt fejjel együtt vadul tapos át az életkerék, nevetéses büszkék, jajgatni szégyenlő szenvedők, akik nem látjátok, hogy az új ösvényeken nem

pohárral, de kalapáccsal sietnek végig az új idők emberei. Meddig lesz ez így? Mikor fog felsírni bennetek az eltékozolt, elpozarozott meddő és gyümölcstelen ezer év*); mikor veszítetek észre, hogy üresek és kifosztottak vagyunk, hogy nemzeti mivoltunkat, legszebb jogainkat, köntösünket és erőnket elvitte már a fehér asztal és a piros bor; hogy csak behunyt szemmel iszunk, hogy ne lássuk a lejtőt, amelynek alján ott vár vigyorogva a vég...
Mert jaj nekünk! Üres a hordó és üres lesz a pohár. És a lefelé fordított üres pohár, harang! Halálharang! Csúfság és gyalázat; üres boros pohárral esengtyüzni egy nép temetésénél!...
Ne így legyen hát! Ébredjünk a kábult álomból, ne altasson a poháresengés, elég volt az alvásból mostig. Meg kell érteni, hogy az új időknek, új zenéje van és hogy ma már az új év diadalmas muzsikája nem a poháresengés, hanem a sötét, fekete-fehér éjben felbúgó gyári gőzkürt...
Egy év olyan, mint a másik. Minden év hoz egy kis örömet és minden nap hoz elegendő bánatot. Belefojtani ezt a bánatot a borba és mert minden nap van és folyton van bánat, hát mindennap és folyton borba fojtani, ez a magyar filozófia. Vége lesz-e valamikor?

Féleget mutatott az óra. Felriadtam a töprengésből és hirtelen, mintha rácsapott volna, szökött elém a gondolat: hiszen már az új esztendőt élem!
Kicsit elmerengtem. És egyszer csak furesa, csodálkozó mosolygás, kételkedés ült ki az arcomra. Hogyan? Hát csakugyan 1912 lenne már? Hát átugrottunk azon a kis másodpercen, mikor minden megcserelődik? Vártam valamit. Szinte magam sem tudom mit. Valami kis jelet, vagy intést, figyelmeztetést, hogy na most!

Nem történt semmi!
Az óram melancholikusan ketyegett és unottan tolta tovább karsu fekete mutatóját, a villamos-lámpám rezdülés nélkül izzott fehér-aranyba, ugyanazzal a felháborító nyugodt biztossággal, egy vonat robogott lassan felfelé a völgyön.

Hirtelen világosság gyult bennem és nagyot kacagtam. Ujév! Humba! Ki érezte meg? Az ember, akinek mulatásra alkalma és czime. De mozdult-e csak egy kicsi porszem is? Rezdült-e egyetlen fagyos galyacska a légen átfutó üzenettől, hogy itt az új év? Felriadt-e rá csak egy cizike is?

Nem és százszor nem, mert nincs újév, sem boldog, sem boldogtalan, csak egy van, az öröktől levő, örökké tartó, feltarthatatlan „Idő“, ez a végevárhatatlan folyam, amelyiknek nincs forrása és nincs tengere ahol elveszzen, jön és hoz mindent, megy és visz mindent, nem áll meg, nem zökken, nem is siet, csak szépen elusztat mindent tőlünk: hátára dobjuk lassan az éveinket, a szerelmünket, a fiatalságunkat, halott reményeinket és vágyainkat, holott mi magunkat is végtére...
Meglestem az újévet, de nem történt semmi.

Valahol felbúgott egy gyár gőzkürtje és hosszan, zajongóan szólt bele a fagyos fekete-fehér éjbe. Azután elhallgatott. Csend volt megint és csak egy pillanatra szakította meg egy ittas ember felharsanó kurjantása itt az ablakom alatt...
Röder Alfréd.

* Úgy hisszük, kedves munkatársunk hazafiúi bánatában túlsötét színben látja az ezer évet. Volt az ezer év alatt sokszor nemzeti munka, kulturai haladás is, de meg sok külső és belső ellenség ellen kellett védekeznünk. Hanem az is igaz, hogy voltak az ezer év alatt egyszerű máskor léha korszakok is, de általánosítani nem lehet. Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

Bazil. A költészethez manapság nem elég a tartalom, hanem esengő rímek is kellenek. Azok igen gyöngék; gyakorolja magát a külső formákban!

O. E. Várgede. A folyó év első felére küldött előfizetési díjt megkaptuk.

Örök áron eladó.

Jánosiban az alsó korcsma, mészárszék és fűszer-üzlet felszerelés és minden hozzá tartozókkal eladó. **Földbirtokért is elcserelem** vagy Rimaszombatban egyik forgalmasabb utcái **házáért.** Értekezni lehet bármikor a tulajdonos megbizottjával Jánosiban.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A névtelen levélírók kezdenek barlangjaikból ismét előbujni, újabb időben személyemet is tisztelgetik ocsmány írásaikkal, ezeknek egyikét: eszmemenetéről és fogalmazásáról felismertem, nyilvánosságra azonban — sajnos — nevét nem hozhatom, mivel ugyis tudom, hogy letagadná kilétét, mert mi sem könnyebb a tagadásnál! De hogy tudomására hozzam az illetőnek, hogy igen is felismertem, azért tudatom azt a 40 éves, beteges, alacsony termetű, új házban lakó, magát uri asszonynak nevező névtelen levélíróval, hogy hagyjon fel e foglalkozással legalább addig, míg megtanul helyesen írni és fogalmazni, mert a míg ezt el nem sajátította, addig írásával és fogalmazásával csak — butaságát árulja el.

Remélem asszonyom, hogy megértett és előveszi a jobbik esztét.

Megérdemelt tisztelettel:

Soós Gyula.

GRÜN ADOLF

Rimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. kövételésem eladom. — **Csim:** a kiadóban.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthe-lyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 23—*

ELADÓ HÁZ.

Rimaszombat **Thököly-utca 28. sz.** lakóház, egyik részében italmérés van, szabad kézből eladó. — Bővebb tájékozást lehet nyerni: **Kispást-tér 8-ik szám alatt.** 4—4

Meghívó.

A „Rimaszécsi Hitelszövetkezet,”

— mely 1910. aug. hó 19. óta felszámolásban van —

utolsó közgyűlését

1912. február hó 4-én délután 3 órakor tartja Rimaszécsen, a takarékpénztár helyiségében, melyre az üzletrész-tulajdonosok tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a szövetkezeti vagyonszétválásáról és a zárszám-adásról.

2. A felmentvény megadása.

Rimaszécs, 1912. január 19.

1—2 **Marikovszky Géza,** elnök.

Eladó ház.

Koháry-utca 30. sz. alatti ház, mely 4 szoba, nagy előszoba, konyha, kamara, s hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségek, igen szép nagy kert gyümölcsfákkal, szabad kézből eladó. — Értekezni lehet öv. **Kalocsay Gyuláné** tulajdonossal. 4 4

NAGY ANNA

női ruha varrónő

SZIJJÁRTÓ-UTCZA 38. SZ.

Alóírott tisztelettel ajánlkozom mindentéle női ruháknak divatos elkészítésére. Megrendelőim választhatják a felfekvő divatlapok újdonságai bármelyikét, azt — kívánságuk szerinti kivitelben — a lehető legrövidebb idő alatt, mérsékelt ár mellett :: fogom elkészíteni. ::

Több évi önálló gyakorlatom, megrendelőimtől nyert bizalom és munkámmal való megelégedettségük remélnem engedi, hogy mindazok: kik szép állásu ruhákat, bluzokat, aljakat, kabátokat, kosztümöket stb. óhajtanak, azok megrendeléseikkel szeren-:: cséltetni fognak. ::

Gyászruhák: 24 óra alatt is készíthetők.

Tanulóleányokat felfogadok helyből és vidékről is, kik a legalaposabb oktatásban részesülnek ugy a varrás mint a szabászatban. Vidékről hoz- zám adott leánykáknak ellátást és lakást is hajlandó vagyok mérsékelt áron adni. Magamat a mélyentisztelt hölgyek jóindul- latába ajánlva, vagyok — Rimaszombat, 1912. januárius hó — teljes tisztelettel: **NAGY ANNA,** női szabó. 2—*

Meghívó.

A Rimaszécsi Takarékpénztár R.-T.

1912. évi febr. hó 4-én d. u. 2 órakor tartja

II-ik évi rendes közgyűlését

Rimaszécsen a saját helyiségében, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizott- ság jelentése.

2. A mérleg és zárszámadások elő- terjesztése és jóváhagyása.

3. Az 1911. évi nyereség felosztása iránti határozathozatal.

4. A felmentvények megadása.

5. Egy igazgatósági tag választása.

6. Esetleges indítványok.

Rimaszécs, 1912. jan. 19.

1—2

Az igazgatóság.

Rimaszombat városban

a vármegye székháza, kir. tör- vényszék, királyi járásbiróság, posta-épület tőszomszédságában levő: egyemeletes, hét vendég- szobával, téli és nyári étterem- mel, kávéházzal biró

„Tompa szálloda“

1912. év október hó 1-től kezdődőleg bérbe kiadó, esetleg örök áron eladó.

Feltételek iránt értekezni lehet

KERTÉSZ LAJOS

törvényhatósági m. kir. állat- orvossal **RIMASZOMBAT.**

Meghívó.

A „Putnoki Hitelbank“ részv.-társ.

a f. évi február 8-án d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja

VIII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek meghívotnak.

Putnok, 1912. év január hó 17-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés felolvasása.

2. Zárszámadások előterjesztése és jó- váhagyása feletti határozathozatal.

3. Nyereség felosztása iránti intézke- dések.

4. Az alapszabályok 4. §-nak módosít-ása.

5. A felmentvények megadása.

6. Indítványok.

Tudomásul. 10. §. Közgyűlésben jogér- vényes határozat hozatalára legalább 15 rész- vényes tagnak — kik a részvények egy nyolczadát képviselik — jelenléte szükséges. Ha annyi rész- vényes jelen nincs, 8 nap alatt az új közgyűlés összehívásának meg kell történni. Ily közgyű- lésben az elébb határozatképtelen közgyűlés tár- gyai fölött a megjelent részvényesek a szemé- lyek és részvények számára való tekintet nél- kül határozhatnak.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bir, ki részvényeit legalább 14 nap- pal a közgyűlés előtt, a társaság könyveiben ne- vére iratta. Ily részvényes minden egyes öt tu- lajdonjogilag illető részvény után egy szavazat- tal bir és szavazatát meghatalmazott részvényes által is gyakorolhatja, mindazonáltal egy részvé- nyes 100 szavaztnál többet sem saját személyé- ben, sem meghatalmazotti minőségben, sem együt- tesen e két minőségben nem bir. Házastársak egymást, vagy szülők gyermekeiket és viszont, akkor is képviselhetik, ha nem részvényesek.

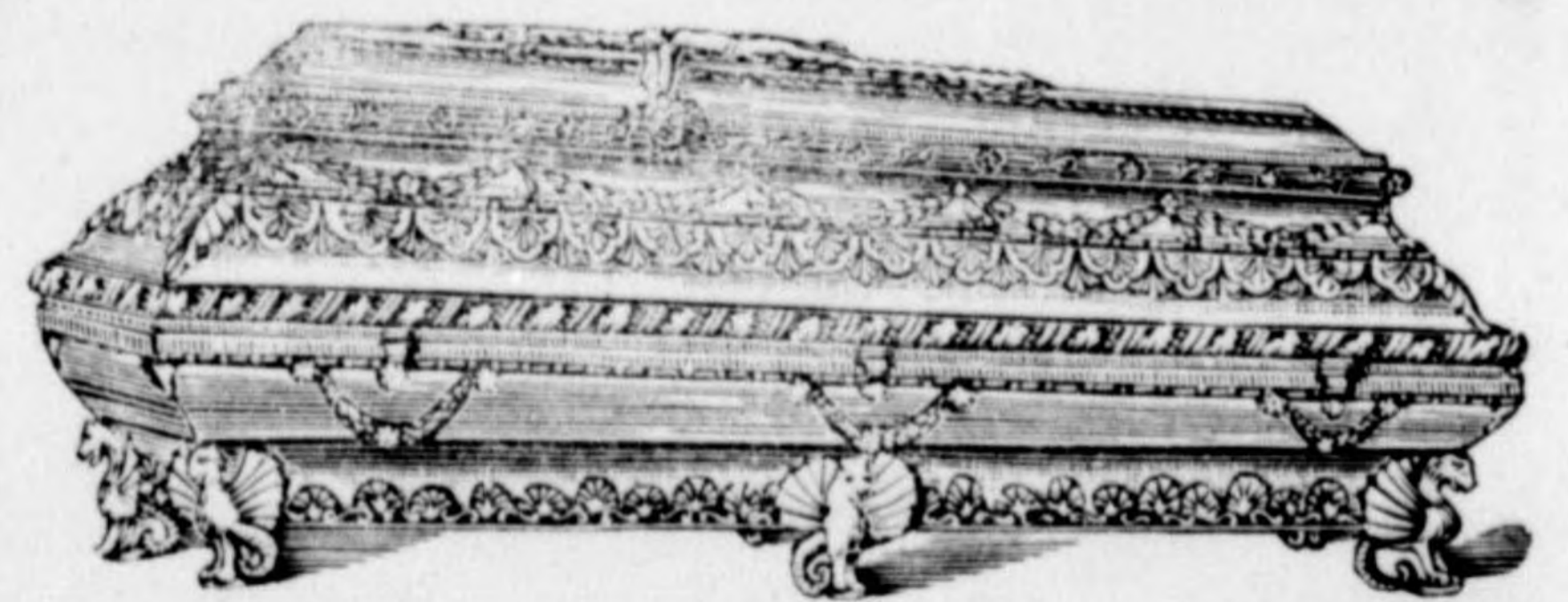
Részvények letehetők az intézet pénztáránál.

A felügyelő bizottság által megvizsgált szám- adások az intézet helyiségében kifüggesztve lévő, ott megtekinthetők.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybe- vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Ké- rem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészüil jut, ezen szomorú köteles- ségek teljesítésével engem megbizni. Elvállalok min- dentéle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindentéle nagyságban és ki- vitelben ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sir- koszorút, koszoruszalagot, készítették gyász- jelentéseket, ravatalozást stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 3—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Hoffmann Miksa

kereskedésében Jolsván

Egy tanonc

azonnal felvétetik.

Hirdetmény.

20710—1911. sz. Rimaszombat rendezett tanácsu város által létesíteni szándékolt **városi általános szennyvíz csatornázáshoz tartozó vízhasználat és vízműveire**, valamint az ugynevezett „**Temető-patak**” szabályozására vonatkozó terveket, műszaki leírást és szakértői észrevételeket, oly felhívás mellett adom ki a város polgármesterének, miszerint azokat 30 napra közszemlére kitévén, erről a lakosságot, szokásos módon, dobszó útján és azzal értesítse, hogy azokat megtekinteni, s az ellen netán létező kifogásait vagy észrevételeit a tárgyalásig, írásban, az alispánnál benyújtani, avagy a tárgyaláskor előszóval jegyzőkönyvbe bemondani bárkinek is szabadságában áll, s a később beadandó felszólamlások többé figyelembevételni nem fognak.

Ezen ügynek tárgyalása végett határidőtől **1912. évi februárius hó 3-ik napjának délelőtti 10 óráját** Rimaszombat r. t. város közházához, s onnan a szükséghez képest a helyszínére ezennel kitévőm s azon leendő megjelenésre Rimaszombat r. t. város polgármesterét, mint engedélyes képviselőjét, valamint jelen hirdetménynek általa leendő kézbesítésével az összes érdekelt parti birtokosokat egyenként, ugyszintén Dapsy Viktorné budapesti

lakost és a Rima-folyón lévő alsó és felső szomszédos vízhasználat tulajdonosokat, míg általam térítvevény mellett megküldendő hirdetményvel Hindrich és Unger gyár rimaszombati cég; özv. Tóth Józsefné szül. Lakatos Erzsébet; Csordás István és neje Czupok Zsuzsánna, Takács László és neje rimaszombati lakosokat, a M. Á. V. vasuti és hajózási főfelügyelőséget, a M. Á. V. miskolci üzletvezetőségét; a rimaszombati kir. államépítészeti hivatal, Zarka Elemér műszaki tanácsos tervkészítő budapesti lakost, dr. Meskó Miklós vármegyei főorvost és dr. Szabó Károly városi tisztii orvost; a magy. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás vezetőségét a törvényes következmények sulya alatt megidézem, s a miskolci kir. kultur-

mérnöki hivatal mint hatósági szakértőt megjelenésre felkérem.

Kötelességévé teszem engedélyes képviselőjének, hogy miután a műszaki tervek a szükséges 3 db. (Három darab) magassági alappontra körülírását nem tartalmazták, legkésőbb a tárgyalás idejéig azt pótolja; a hatósági szakértő díját 30 koronát ugyancsak a tárgyalásig a miskolci kir. kulturmérnöki hivatalhoz fizesse be, s ennek igazolásául a feladó-vevényt mutassa be; egyben gondoskodjék arról, miszerint a közre hirdetést igazoló bizonyítvány valamint az általa teljesített kézbesítéseket igazoló vétivek a tárgyaláskor becsatolhatók legyenek.

Rimaszombat, 1911. december 19.

2—2

Lukács, alispán.

„66“

a XX. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.
RIMASZOMBAT, Andrassy-utca 1. sz.Egy a **fehértöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 19—26

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt
izlésesen, jutányos áron
:: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: könyvkötészete ::

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

:: (Kaszinó-épület.) ::

Menetrend

a m. kir. államvasutak gömői főbb állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1911. október 1-étől.

Tiszolcz—Feled.

Tiszolczról ind.	4:26	5:53	0—	12:49	0—	4:55	7:50	0—
Rbányáról	5:37	7:05	0—	2:04	0—	6:26	8:58	0—
Rszombatról	6:25	7:50	10:12	2:54	4:26	7:11	9:41	0—
Feledre érkezik	6:55	8:20	10:57	3:22	4:51	7:41	10:19	0—

Feled—Tiszolcz.

Feledről ind.	7:12	9:02	11:30	1:15	3:52	5:40	8:10	10:11
Rszombatról ind.	8:00	9:45	12:06	2:03	4:33	6:15	8:43	10:46
Rbányáról ind.	8:56	10:41	12:58	0—	5:27	0—	0—	10:40
Tiszolczra érkezik	10:15	11:59	2:13	0—	6:45	0—	0—	12:48

Fülek—Miskolcz.

Fülekről ind.	0—	6:12	10:25	2:58	7:02	0—	0—	0—
Várgeddefürdőről ind.	0—	6:49	11:02	3:33	7:42	0—	0—	0—
Feledről ind.	0—	7:09	11:18	3:47	8:00	0—	0—	0—
Bánrévéről ind.	6:08	7:52	11:59	4:26	9:14	0—	0—	0—
Putnokról ind.	6:19	8:04	12:08	4:36	9:27	0—	0—	0—
Miskolczra érkezik	7:33	9:10	1:14	5:41	10:41	0—	0—	0—

Miskolcz—Fülek.

Miskolczról ind.	3:30	6:27	10:57	0—	2:54	7:10	0—	0—
Putnokra érkezik	4:34	7:36	12:06	0—	4:01	8:36	0—	0—
Bánrévére érkezik	4:44	7:48	12:17	0—	4:13	8:48	0—	0—
Feledre érkezik	0—	8:29	1:02	0—	4:56	9:57	0—	0—
Várgeddefürdőre érkezik	3:26	8:45	1:17	0—	5:13	10:28	0—	0—
Fülekre érkezik	4:40	9:16	1:49	0—	5:45	11:03	0—	0—

Tiszolcz—Breznóbánya.

Tiszolczról ind.	0—	0—	7:16	0—	2:33	0—	0—	0—
Erdőkőzről ind.	0—	4:05	10:30	0—	2:37	5:33	0—	0—
Breznóbányára érkezik	0—	4:39	11:18	0—	3:29	6:13	0—	0—

Breznóbánya—Tiszolcz.

Breznóbányáról ind.	0—	0—	8:38	0—	5:00	0—	0—	0—
Erdőkőzről ind.	0—	0—	9:58	0—	5:52	0—	0—	0—
Tiszolczra érkezik	0—	0—	11:50	0—	7:45	0—	0—	0—

Breznóbánya—Vereskő.

Breznóbányáról ind.	8:10	6:25	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Garamszécsről ind.	9:43	8:17	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Pohorella-vasgyárból ind.	10:47	9:34	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Vereskőre érkezik	11:34	10:38	0—	0—	0—	0—	0—	0—

Vereskő—Breznóbánya.

Vereskőről ind.	4:50	12:43	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Pohorella-vasgyárból ind.	5:34	1:20	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Garamszécsről ind.	6:43	2:25	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Breznóbányára érkezik	7:45	3:16	0—	0—	0—	0—	0—	0—

Bánréve—Dobsina.

Bánrévéről ind.	4:57	8:15	12:40	5:02	9:10	0—	0—	0—
Tornaljáról ind.	5:36	8:54	1:19	5:42	9:51	0—	0—	0—
Pelsőczről ind.	6:19	9:39	2:05	6:29	10:40	0—	0—	0—
Rozsnyóról ind.	7:21	10:49	3:11	7:49	11:51	0—	0—	0—
Dobsinára érkezik	8:41	12:10	4:31	9:12	1:14	0—	0—	0—

Dobsina—Bánréve.

Dobsináról ind.	4:14	7:40	12:25	4:51	0—	0—	0—	0—
Rozsnyóról ind.	5:31	9:01	1:38	6:10	0—	0—	0—	0—
Pelsőczről ind.	6:20	9:54	2:32	7:02	0—	0—	0—	0—
Tornaljáról ind.	7:06	10:44	3:17	7:51	0—	0—	0—	0—
Bánrévére érkezik	7:36	11:16	3:46	8:21	0—	0—	0—	0—

Pelsőcz—Murányalja.

Pelsőczről ind.	6:45	2:40	7:20	0—	0—	0—	0—	0—
Jolsváról ind.	8:09	3:53	8:37	0—	0—	0—	0—	0—
Nagyroczéről ind.	9:16	4:35	9:39	0—	0—	0—	0—	0—
Murányaljára érkezik	9:45	0—	10:08	0—	0—	0—	0—	0—

Murányalja—Pelsőcz.

Murányaljáról ind.	3:56	10:50	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Nagyroczéről ind.	4:23	11:27	5:06	0—	0—	0—	0—	0—
Jolsváról ind.	5:06	12:30	5:48	0—	0—	0—	0—	0—
Pelsőczre érkezik	6:04	1:27	6:45	0—	0—	0—	0—	0—

Pelsőcz—Nagyszabos.

Pelsőczről ind.	7—	2:46	7:30	0—	0—	0—	0—	0—
Csetnekről ind.	8:17	3:46	8:40	0—	0—	0—	0—	0—
Nagyszabosra érkezik	9:13	4:31	9:38	0—	0—	0—	0—	0—

Nagyszabos—Pelsőcz.

Nagyszabosról ind.	4:15	11:30	5:04	0—	0—	0—	0—	0—
Csetnekről ind.	5:12	12:49	5:57	0—	0—	0—	0—	0—
Pelsőczre érkezik	5:54	1:35	6:39	0—	0—	0—	0—	0—

Bánréve—Ózd.

Bánrévéről ind.	5:00	8:20	12:55	4:57	9:20	0—	0—	0—
Ózdra érkezik	6:14	9—	1:35	5:37	9:59	0—	0—	0—

Ózd—Bánréve.

Ózdról ind.	6:58	10:44	3:22	7:22	0—	0—	0—	0—
Bánrévére érkezik	7:37	11:23	4:01	8:01	0—	0—	0—	0—

Rimakovára—Losoncz.

Rimakováról ind.	5:20	3:25	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Poltárról ind.	6:37	4:41	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Losonczra érkezik	7:50	5:50	0—	0—	0—	0—	0—	0—

Losoncz—Rimakovára.

Losonczról ind.	10—	7:10	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Poltárról ind.	11:07	8:35	0—	0—	0—	0—	0—	0—
Rimakovára érkezik	12:28	10:06	0—	0—	0—	0—	0—	0—